

KÖZHÍRRÉ TÉTETIK!

XII. évfolyam 2. szám, 2024. szeptember

Az újság fejlapot Fodor Eszter tervezte.

Tisztelettel köszöntöm Szalkszentmárton lakóit!

Az elmúlt félév nagyon mozgalmasra sikeredett. Ezen eseményekből próbálok egy csokorra való átadni Önöknek.

2024 nyara választásokkal kezdődött, amelynek eredményét mindenki ismeri. Ezúton is szeretném megköszönni a település lakóinak, akik bizalmat szavaztak nekem, hogy elkezdhessem az első teljes választási periódusban a településért, Önökért folytatott munkámat. Itt jegyezném meg, hogy én nem csak a település egy részéért dolgozom, hanem az egészéért, hogy mindenki azt érezhesse, itt jó felnőni, jó élni.

Mivel egy félig befejezett ciklus vezetését kellett átvennem, így már elkezdtük felépíteni és az alapjait lerakni a következő 4 és fél év teendőinek.

A rám hagyott feladatokat igyekeztem teljesíteni, és úgy érzem sikerült is. Majd újabb tervekét készítettünk, és van is, amit már befejeztünk (pl. Petőfi Emlékkiállítás felújítása, az óvodában új csoportszoba létrehozása és a pedagóguslétszám feltöltése stb.).

A Képviselő-testülettel egyetértésben döntöttünk az utak ál-

lapotának javításáról. Egy koncepciót hoztunk létre, mely szerint a település két széléről indulva a központ felé újítjuk fel az utakat, ahogy a költségvetés engedi, és igyekszünk a pályázati lehetőségeket is kihasználni.

Az idei évre betervezett Béke utca vége, Kertész utca és a Zrínyi utca eleje el is készült a nyáron. A pályázatból elnyert Kádár utca építése pedig folyamatban van. Az igazgatási szünet ideje alatt Kovácsné dr. Weisz Boglárkával – aki nagy segítségemre van – utcafórumokat tartottunk nyolc helyen. Ezen beszélgetéseken az Önök, a lakosság véleményét, meglátásait kértem segítségül a további problémák feltáráshoz.

Elmondhatom, hogy sikerként éltem meg ezeket az összejöveteleket. Sokan eljöttek, még több megvalósítható ötletet halottam, amiből lehet építkezni. Köszönöm mindenkinek, aki megtisztelt azzal, hogy eljött és megosztotta a véleményét, így közvetlen beszélgetések alakultak ki.

Akadnak könnyebben megoldható feladatok is és természetesen nehezebben elvégzendők is. A nyár elején dr. Balázs Gi-

Polgármester

zella gyermekorvos jelezte, hogy 12 év tartós helyettesítés után szeretné a jól megérdemelt nyugdíjas éveit pihenéssel tölteni.

A magam és a település nevében ezt a munkát szeretnénk megköszönni és jó egészséget kívánni. Majd dr. Petró Henrietta fogorvos is átadta a felmondását szeptember 1-jei határidővel, mert sajnos nem folytatja a fogorvosi pályafutását.

Köszönjük az 5 évig végzett munkát, melyet a szalkszentmártoni lakosokért tett.

A jelenlegi helyzetben az orvosi praxisok betöltése a legnehezebb feladatok közé tartozik. Jelenleg is nagyon sokat dolgozunk azért, hogy zavartalan orvosi ellátást tudjunk biztosítani a lakosságnak.

Folyamatos munkánk része a minden évben megrendezett augusztus 20-i Falunap megszervezése, lebonyolítása, melyet meghatározott költségből lehetőség szerint minden korosztály meglelégedésére igyekszünk összeállítani.

Az idei évben úgy gondolom, sikerült egy régi álmot is megvalósítani a rendezvény keretein belül. Egy pályázat jóvoltából lehetőség nyílt szorosabbra fűzni a testvértelepülési (Felsőboldogfalva) kapcsolatot. Kezdetnek a két falu táncosai között ara-

tott sikert a rendezvény, melyet szeretnénk az iskolával és a lakosság többi tagjával is bővíteni.

Bízom benne, hogy most elkezdődött egy valós kapcsolat építése.

Mindenképpen szeretném köszönetemet kifejezni a rendezvény szervezéséért, lebonyolításáért a Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat összes dolgozójának, akik szívvel-lélekkel tettek a sikeres megvalósításért, lebonyolításért. Nem utolsósorban mindkét néptánc egyesületnek is köszönettel tartozom, hiszen mindent megtettek azért, hogy elinduljon egy kötelék.

Augusztus 31-én Decsi Dorina átvehette a szalkszentmártoni lakosok közül elsőként Rideg László Elnök Úrtól a Vármegye Díját, melyre mi is nagyon büszkék vagyunk.

Szívből gratulálunk, további sok sikert kívánunk!

Az újságunk megjelenése előtt szeptember 1-jén elkezdődött az óvodai és az iskolai tanítás-tanulás, melyhez kívánok mindenkinek jó egészséget, sok örömet és kitartó munkát.

Gulyásné Horváth Tünde
polgármester

Megszépült a szalkszentmártoni Petőfi-szobor és környezete

Befejeződött a Szalkszentmárton központját díszítő Petőfi-szobor és környezetének felújítása. A beruházás közel tízmillió forintba került.

– Egy, a településhez kötődő felajánlónak köszönhetően valósult meg a Petőfi-szobor és a körülötte található park felújítása. Az adományozó célja az volt, hogy Petőfi Sándorral kapcsolatos fejlesztés valósuljon meg a településünkön, így esett a választás a szobor és a körülötte található parkra – mondta el hírportálunk érdeklődésére Gulyásné Horváth Tünde polgármester.

A munkálatok során megújult a park térburkolata, a szobor előtti új márvány lapokat a költő Szalkszentmártonban írt verseinek címe díszíti. Marton László Munkácsy-díjas művész ötvenöt éve felállított alkotását, a Petőfi-szobrot Budapesten restaurálták. A park zöld felületének rendbetételét az önkormányzat vállalta magára.

– Petőfi Sándor ezer szállal kötődik Szalkszentmártonhoz. Költeményei alatt 112-szer olvasható keletkezési helyként községünk neve, két drámát és egy regényt is írt itt. A költő itt vetette papírra a hatvanhat, többnyire rövid, négy-nyolcsoros versből álló Felhőciklust. Községünkben van a leggazdagabb és leginkább épen maradt Petőfi-emlékhely. A költő családjának egykori hajléka, a Petőfi Sándor Emlékiállítás rekonstrukciója idén

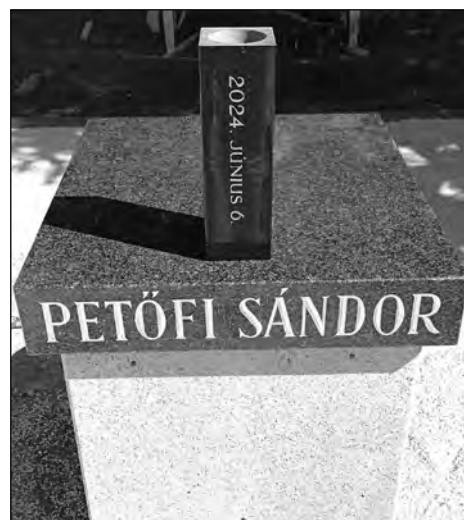

Fotó: Gulyás Sándor

– **Kötelességünk Petőfi páratlan szellemi örökségének megőrzése – fogalmazott Gulyásné Horváth Tünde polgármester.**

fejeződött be a vármegyei TOP Plusz, a LEADER és a Nemzeti Kulturális Alap Petőfi Ideiglenes Kollégium pályázatain elért sikernek köszönhetően. A szalkszentmártoni kötődésű felajánló jóvoltából a Petőfi-szobrunk és környezete is megújulhatott, ami így egy újabb gyöngyszeme lett településünknek – tette hozzá a polgármester.

forrás Petőfi Népe

A Petőfi Sándor Általános Iskola, az Emlékiállítás és az Önkormányzat részéről olyan tárgyak kerültek az időkapszulába, melyeket jelenleg is használunk. Reméljük hiteles információt szolgáltunk rólunk az utókor számára.

2024. AUGUSZTUS 20.

Megemlékezés 50 éves házassági évfordulókról

Nagy megtisztelés számomra, hogy már huszonhetedik éve idézhetem fel röviden falunk aranylakodalmat ünneplő párjainak életútját. Őket köszöntöm, akik Szalkszentmárton anyakönyve szerint ötven éve itt kötöttek házasságot és itt is élnek.

Ez évben Kovács Sándor – Kólya Julianna és Zsinkó Emil – Ugró Zsuzsanna házaspárok ünneplik ötven éves házassági évfordulójukat.

A köszöntöm nem csak a házaspárok életét idézi meg, hanem a falu akkori életének tükrösképe is lesz.

Kovács Sándor és Kovács Sándorné (sz. Kólya Julianna Margit) Házasságkötés ideje: 1974. 11. 16.

Kedves Sanyi bácsi és Jucika néni!

Visszaemlékezésünket kezdjük a kis Sanyi gyermekkorával, amelynek egyik főszereplője a Pörményi tó volt. A tavat a tejcsarnoknál levő kis ártézi kút táplálta vizével. A tó egész évben a gyermekek paradicsoma volt. Nyáron a kubikos részben fürödtek. Ősszel, tavasszal is tapogatóztak. Sötétedés előtt a libákat kihajtották a tóból.

Örültek, ha egy lovaskocsin áthajthattak a tavon. Ilyenkor nem csak a lovak frissültek fel, hanem a kocsik fa alkatrészei is bedagadtak, így tartósabbak lettek. Télen, amikor befagyott a tó, a lányok csúszkáltak, a fiúk sarkalltak, és megjelentek a korcsolyák is a suszterek nagy örömeire, a szülők bánatára. Akinek volt szánkója, fakutyája, az is élvezhette a tél örömeit. A legnagyobb hidegben sem fáztak meg, mert a zsebben forró héjában sült krumplicsapat.

Sanyit és testvérét a Pörményi tó szomszédságában levő portájkunon nevelték szülei. Ők a tsz-ben dolgoztak. Sanyi édesapjától leste el a szőlőtermesztés, az állatgondozás fortélyait és a kovács mesterség titkait.

A kis Jucika a Kossuth utcában nőtt fel. Neki sem volt ismeretlen a kovács mesterség, hiszen nagypapája is kovács volt. Ő készítette az óvoda nagy, hatszemélyes hajóhintáját, amire csak a jók ülhettek fel...

Édesanyja dolgozott konzervgyárban, majd a Kostelegen lett raktáros. Az ő tanítása nyomán nagyon jól süt-főz, kertészkedik a házimunka mellett. Édesapja példáján megtanulta a szépírást és szerette meg az olvasást.

Az általános iskolát mindketten falunkban járták ki és Miklóson tanultak tovább. Baráti köreik már gyermekkorukban kialakultak.

Jucika barátnője Kanász Zsóka, Matics Klári is volt, de az igazi, egy életre szóló barátnő Bálint Ircsi lett. Ők már az óvoda előtt is elválaszthatatlanok voltak. Összekötötte őket a sok labdázás, biciklizés, közös játék.

Egy padban ültek az első osztálytól a Miklósi Damjanich János Gimnáziumban letett érettségiig. Egy évben volt az eljegyzésük. Egy évben volt az esküvőjük. Egy évben születtek lányaik.

Barátságuk kiállta az idők próbáját:

Jucika néni 60. születésnapjának meglepetésbuliját Ircsi is szer-

vezte. Az ünnepelt a tőle kapott Emléklapot ma is nagy becsben tartja.

Sanyi barátai: Jenei Pityu, Horváth Bálint, Pörményi Laci és K. Kovács Sanyi voltak. Névnapi napokon és más jeles napokon hajnalig nótáztak, filkóztak és anekdotáztak. Anekdotáztak például a faluban május elseje éjszakáján elkövetett legényes csínytevésekről, az óvoda udvaráról májfnak kivágott fákról. A kocsiról, amit gazdája a háztetőn, esetleg a trágyadombon vagy éppen a közeli tóban talált meg reggel. Hasonlók kapukkal is megtörténtek. Arról nem is beszélve, hogy a már célba ért májfnak, esetleg leánderek új címre költöztek.

Sanyi kovács szakmunkás lett. Ezért is hívják kétszer Kovácsnak így különböztetve meg őt a falu többi Kovács Sándorától.

Nyári szünetekben már dolgozott a helyi tsz-ben, és annak műhelyében kezdte egy életre szóló munkaviszonyát 6 Ft 50 filléres órabérral.

Kezdetben 46 ló patkolása is a feladatai közé tartozott. Később is a fontos és nagy precizitást igénylő munkákat bízták rá, hiszen a munkához jó ekevas, jó tárcsa kellett. Nem csak munkatársai, de az ipari tanulók is igyekeztek ellesni tudását, segítőkészségét.

Jucika érettségi után másfél évig a Községi Tanács dolgozója lett. Majd dolgozott a tsz irodában és lett a műhelyben gépesítési adminisztrátor. Ott munkatársai tisztelték és szerették.

Kapcsolatuk a tánciskolások báljában kezdődött, ahol Kiss Pista bácsi zenekara húzta a talpalávalót. Az akkori szokás szerint moziba jártak, beültek a cukrászdába, felültek Horog bácsi csészájára...

Az udvarlást eljegyzés, az eljegyzést esküvő követte. Az egyik háznál Pintér Gyuri bácsi, a másiknál Gágyor Feri bácsi zenekara muzsikált. Pörményi Laci és K. Kovács Sanyi voltak a vőfélyek.

Itt jegyezném meg, hogy Sanyi bácsit is gyakran hívták vőfélynek. Ő barátságából vállalta, hogy versekkel, mókákkal emelje a násznép hangulatát. Az is előfordult, hogy a hajnalig tartó mulatozás után még aznap a következő 100 fős lakodalmra készülve hívogatta a vendégeket.

Keresetüket szorgos munkával: paprikázással, állattartással egészítették ki.

Öreg házuk helyén új házuk kalákában épült. Volt olyan alkalom, amikor a kőműves – Gonda Sanyi bácsi – 45 segítőt irányított. És megérkeztek a gyerekek, majd az unokák is.

Hajnalka lányuk az OTP vezetője lett Szabadszálláson.

Lánya, Lilla az idén lett jogászdoktor és ügyvéd szeretne lenni.

Fia, Norbi Kecskeméten rendőr.

Fiuk, Sanyi a legnagyobb gondok között is kitartott választott szakmája, a bútorasztaloság mellett. Ebben párja is példamutatóan segítette. Szébbnél szébb munkáit az interneten is megcsodálhatjuk. A kis Molli lányuk a család szeme fénye.

Nyugdíjazásuk után sem tétlenkednek.

Büszkék lehetnek arra, hogy portájuk, lakásuk példamutató. Jucika néni gyermekei, unokái nagy örömeire továbbra is süti a sajtos pogácsát, főzi a finom gombócokat. Szabadidejében televíziót néz, rejtvényt fejt, olvas, ismerkedik az internet rejtélyeivel.

Sanyi bácsi neveli az állatokat, és füstölt kolbászt nagyon szeretik. Nagy örömeire szolgálna, ha az Emlékiállítás udvarán elkészülne Kólya bácsi örökségéből a kovácsműhely. Szívesen bemutatná ott is tudományát az érdeklődőknek.

Itt jegyezném meg, hogy a kovácsműhely kialakításának segítségét többen is jelezték...

Örülnek, ha körbeveszi őket a nagy család, ahol nem csak sok Kovács nevű ünnepel együtt, hanem Sándorból is van legalább négy. Kívánjuk, még hosszú évekig éljenek jó erőben, egészségben szeretteik körében.

Zsinkó Emil és Zsinkó Emilné (sz. Ugró Zsuzsanna) Házasságkötés ideje: 1974. 11. 23.

Kedves Zsuzsa néni és Emil bácsi!
Furcsa ezt így leírni, kimondani, hiszen egy korosztály vagyunk. A kis Zsuzsát 3 testvérével együtt Kecskeméten nevelték szülei. A nyarakat Ugró mamánál töltötte a Rákóczi utcában, és együtt játszott velünk, utcabéli lányokkal. Szülei nem voltak vallásosak, de barátnőivel eljárt a reformátusok gyermekfoglalkozásaira. Hatalkai bácsi érdekes történeteit szívesen hallgatta. A tsz-ben nyári munka közben sok helyi fiatallal ismerkedett meg. Például borsószedés közben Emillel is. Ma is örömmel emlékezik vissza első keresetéből vásárolt iskolatáskájára. Aki nagy családban nőtt fel, az tudja, a kisebbek a nagyobbaktól sok mindent örököznek. Így nagy értéke van az újnak... Újabb érdekes adat: Helyi szokás szerint tánciskolába a nyolcadik osztályt végzetek jártak. Valahogy Zsuzsa mégis „korkedvezménnyel” járhatott egy csoportban Emillel... Kecskeméten vas- és fémestergályos tanuló volt, és öt évig dolgozott a szakmájában. Emil gyermekkorában legjobban Monoki mamához és Monoki papához kötődött. A falu legrendesebb embere volt a papa: nem ivott, nem káromkodott, istenfélő volt. A falu szeretete a falu bírójává is választotta Monoki Mihályt. Ő több családapát megmentett a málenkij robottól. Édesanyja a kotelespen dolgozott és testvérét – Karcsit – is nevelte.

Barátaival, G Szabó Lajossal, Bálint Gyurkával, Ágoston Gabival, Mezei Jóskával, Nyikom Karcsival, Gacs Miskával nyaranta a tsz-ben sódert hordtak, szalmát raktak kazalba, borsót szedtek – mikor mi volt soron. Keresete a családi kasszát gyarapította.

Szerszámkészítő szeretett volna lenni, de a gimibe írták be Miklósrá. Elérte, hogy innen minél előbb az ország egyik legnagyobb, évente közel 4000 tanulóval szakmát adó ipari iskolájában tanulhasson tovább Budapesten. Ott nem csak tanulmányokban, hanem gátfutásban is megállta a helyét.

Műköves végzettségét a 43-as Építőipari Vállalatnál kamatoztatta. Ekkor kezdődött el a házigyári elemekből készült lakótelepek építése. A sok tízemeletes házhoz ki tudja hány lépcső került ki a keze alól.

Monori katonáskodása alatt vasútépítő szakmunkás bizonyítványt szerzett.

Civil életét Kecskeméten folytatta. Sejthetjük, hogy miért...

1974-ben esküdtek falunkban. A lakodalom Ugró mama házában volt. Kólya Lajos volt a vőfély. A zenét Seiben Laciék szolgáltatták.

1975-ben költöztek haza. Első lakásukat maguk alakították ki Emil édesanyja házában.

Emilt nem elégítette ki a lépcsők készítése, így Nyekeczki Béla sírkövesnél dolgozott szabadidejében. Ő azt jósolta, hogy Emil műköves betűi egy évet sem bírnak ki majd. És mit ad Isten? A mai napig is rendben vannak. Vállalkozásának első évében elkészített hét sírkőről a mai napig is tudja, kinek készült. Az azóta készült, felújított négyezer-hétszáznak már után kellene néznie. 1982-ben készült el a házuk, amelynek portája ma is példamutatóan rendezett.

Gyermekek, unokák:

Zsuzsa lányuk környezetgazdálkodási szakmémök lett és Kecskeméten dolgozik. Az ő lányát, Vilmmát most vették fel az Orvosi Egyetemre, ahol dietetikusnak készül.

Márta lányuk falunkban él. Az ELTE-n végzett és szociális munkás diplomáját Dömsödön a Gyermekjóléti Szolgálatnál kamatoztatja.

Fia, Bálint Kecskeméten a Kocsis Pál Szakközépiskolában kezdi meg középiskolai tanulmányait, és reméljük, folytatódnak a birkozásban eddig elért biztató eredményei.

Elza lánya Dömsödön kiválóan tanul és kedvence a matematika.

Emil fanyar és találó humoros megjegyzéseiből hármat idézek:

„Orosz-latin professzort szerettek volna faragni belőlem”

– de ő faraghatatlan volt, így inkább ő faragott.

„Több, mint ötven éve ugráltat engem Zsuzsa...”

– nem csoda, hiszen Zsuzsa mindig is Ugró volt.

És vele érdemes ugrálni.

„Munkában kell leizzadni, nem a táncban...”

– azért a tánciskolában megszerzett tudás nagyon is jól jött lánya lakodalmában...

Házassági évfordulók – Életfa

Emil nem csak dolgozni tudott keményen, de mindenkor jutott ideje kedvenc postagalambjaira is. Az öt megyéből alkotott kerületben első díjat nyert velük, és az országos versenyre nevezett 30 000 galamb közül az övé lett a második. Nyugdíjasként is foglalkozik imádott galambjaival. Már hajnalban felkel új szenvedélye, a horgászat miatt. Csúcsfogása 10 kg-os amur volt.

Igaz lehet az a mondás, miszerint „Minden sikeres férfi mögött áll egy erős nő”? Talán jobb lenne, ha így fogalmaznánk:

„Minden sikeres férfi mögött áll egy támogató nő”!

Erről leginkább a családot tyúkanyóként összetartó Zsuzsa mesélhetne... Napi rutinjához tartoznak a háztartás és a ház körüli munkák. Ő az, aki két palacsintával is beéri, de akár ötvenet is szétoszt a családban. Gondjait-bajait, örömeit barátnőjével, Krisztiánné Judittal is megosztja.

A táblákat még ma is vési, festi. Egyházaknak, iskoláknak, civil szervezeteknek készített emléktáblái segítenek megőrizni a közösségek múltját.

Emil keze alól pingpongasztalok, virágládák, padok, hulladékgyűjtők is kikerültek. És mindezek szívjóságból, köszönömért készültek.

Elza unokájuk arra büszke, hogy az ő iskolájában is ott van nagyszülei munkája.

Kívánjuk, hosszú éveken keresztül jó erőben, egészségben élhessenek gyermekeik, unokáik örömeire. **Kerner Erzsébet**

Életfa ünnepség

Augusztus 20-án délután az Életfa körül rendeztük meg a Szalkszentmártonban született gyermekek ünnepi köszöntését. Évről évre egyre többen fogadják el meghívásunkat, és fontosnak tartják, hogy együtt ünnepeljük meg gyermekük, unokájuk, kedves családtagjuk születését.

Nagyon hálás vagyok Szalkszentmárton Község Önkormányzatának, hogy idén is lehetőséget kaptunk Mollival és Lellel arra, hogy köszönthetjük a családokat ezen a gyönyörű hagyományörző ünnepségen.

Köszöntőmben elmondtam, hogy az életfán lévő, a gyermekek nevét rejtő aranyszínű falevelek utalnak arra, hogy ők nem csak szűk értelemben vett családjukhoz, hanem szülőfalujukhoz is tartoznak.

Az életfa az élet, a növekedés, a stabilitás, az öröklét szimbóluma, az összekapcsolódást, az élet körforgását tükrözi, egyesíti mindazt, ami volt, ami lesz, segítve ezzel életünk folyamatos fejlődését.

Az életfa ágai a múltat, a jelent és a jövő ígérését is jelzik, gyökerei pedig az alapokat, a családi és kulturális örökséget, a hagyományainkat is jelentik. Meséljünk sokat gyermekeinknek saját, családi történeteket. Meséljünk magunkról, gyermekkorunk-

ról, a mi szüleinkről, nagyszüleinkről is, mely ünnepek fontosak számunkra, és ezt hogyan fejezzük ki. Ezzel rögtön azt is megtanítjuk gyermekünknek, hogy a minőségi, egymással eltöltött idő az egyik legértékesebb dolog a világon. Úgy érzem, ez az ünnepség is egy minőségi együtt töltött idő volt, mely egy emlékezetes pillanatot adhat az itt megjelent családoknak.

A tavalyi évben Szalkszentmártonban 36 gyermek született, és reméljük, hogy ezt a biztatóan magas számot az idei évben is megközelítjük.

Az ünnepség során Lelle versmondásával és Mollí dalaival igyekeztünk megajándékozni az ünnepelt gyermekeket, szüleiket és minden megjelent vendéget.

Remélem, hogy ez a meghitt hangulat mindenkire elért, beragyogta a szíveket és emelte az ünnep fényét.

Az ünnepség során polgármester asszony is köszöntötte a családokat, és örömmel számolt be arról, hogy ezentúl nem csak a védőnői tanácsadó ablakában, hanem a Polgármesteri Hivatalban is babázászló kerül kihelyezésre, amikor újszülött érkezik közenk.

Az ünnepség végén pedig elérkezett a várva várt pillanat, amikor lelepleztük a gyermekek neveit rejtő arany színű faleveleket a gyönyörű életfán.

Köszönöm, hogy ilyen sokan elfogadták meghívásunkat és megtisztelték jelenlétükkel ezt az ünnepi alkalmat.

Mizseiné Czizler Judit, Mizsei Mollí és Mizsei Lelle

Somogyi Lajosné Rózsa Erzsébet gobelin kiállítása

Az emberiség évezredek óta törekedett arra, hogy környezetét, tárgyait díszítse.

A barlangrajzoktól és agyagedényektől kezdve a szobrokon, festményeken, falikárpitokon keresztül, a mai modern eljárásokkal készülő tömegtermékekig minden jelen van az életünkben.

Ezek közül az egyik, sokak által könnyen megtanulható a kézimunka: a stoppolás, a horgolás, a kötés és a hímzés.

Egy fiatal lánynak fontos volt, hogy hozományában szépen hímzett monogramos ágyneműk, törölközők, konyharuhák, abroszok, díszpárnák legyenek majd. Ruhákra, jegykendőre is hímeztek. Így volt ez falunkban is.

Bár az iskolában tanították kézimunkázni, de ezek fortélyait a kislányok leginkább az édesanyjától, nagymamáktól tanulták meg. Olykor fiúk is kézimunkáztak: a katonaságnál jutott erre is idő.

A hetvenes években a Nőbizottság szervezésében és Budainé Teri néni irányításával kézimunka körbe járhattak a falu lányai, asszonyai. A népművészet mesterétől elsajátíthatták több tájegység (kalocsai, sárközi, úri...) öltéstípusait, színvilágát. Többen megtanulták a riselést is.

Érdemes lenne a nagymamák szekrényeiből előcsalogni ezeket legalább egy kiállítás erejéig.

A kiállítás képeit nem szekrények rejtették, hanem rendszerint az alkotó, Somogyi Lajosné, Rózsa Erzsébet lakását díszítik.

Erzsi néni és férjét is Szalkszentmártonhoz kötik gyökereik, hiszen itt nőttek fel, testvéreik is élnek itt. Én mindkettőjüket jól ismerem. Lajost a rokonságból, Erzsike pedig évfolyamtársam volt.

Honnan is indult, hogyan is fejlődött Erzsi néni kézügyessége, kitartása?

Szülei mind a ketten nagyon ügyes kezű és kreatív emberek voltak. Saját erőből teremtették meg családjuk jólétét.

Sümegei Teruska néninél tanult varrónőnek Erzsike édesanyja.

Ő tanította meg lányát ruhát szabni, majd kézzel a vágott anyagot beszegni, varrógéppel megvarrni. Az öltések többféle variációját megtanította neki. Még a „boszorkányöltést” és a stoppolást is a stoppolófalával.

Amikor Anyukája már nem boldogult a tanítással, türelmét kezdte veszíteni, Apukája így szólt: gyere, ülj le velem szembe, mutatom, másold, amit látsz! Így lett világos számára a kötés sima és fordított bonyolult technikája.

Édesapja kádármester volt, aki a körülötte sertepertelő kislányt megtanította gyékényezni a dongák között és a hordófenéken.

Télen úgy zajlottak a délutánok, hogy nagyanyjával hármában kézimunkáztak, jellemzően kalocsait vagy matyót, ritkán kereszt szemest hímeztek. Közben felváltva olvasták a kötelező irodalmat.

Erzsike / Erzsike néni mindig, minden életkorban kézimunkázott, akkor is, amikor nem volt DIVAT.

Mint tudjuk, a gobelinhímzés egy szövés technikát utánozó

technika, amely tulajdonképpen a keresztöltés balról jobbra dőlő felét használja alapöltésként. Ezzel munkahelyén ismerkedett meg. A portás szabadidejében gobelineket varrt, és ahogy mondta: „Nagyon megkívántam.”

Az elhatározást tett is követte. Svédországban járva látott meg egy képet a kirakatban. Bement kérte a kirakati darabot és fonalat hozzá.

Az eladó elsőre nem ajánlotta. Szerinte nem lehet egy ilyen munkás, összetett képpel kezdeni. Ajánlott egy egyszerűbbet. De Ő ragaszkodott hozzá, hogy vagy ez, vagy semmi. Így kezdődött.

Van olyan a képek között, mellyel másfél évet várt, hogy elkezdje, mert az volt az érzése, tapasztalata, hogy azt csak nappal, természetes fénynél tudja a színigényessége miatt elkészíteni. Ennek a képnek az eredetijét: Csontváry Kosztká Tivadar „Magányos cédrus” címmel alkotta.

A képek elkészülésének változó az ideje. A szabadidő és a hangulat is befolyásolja. A továbbiakban még azokat a képeket szeretné elkészíteni, amelyek a szekrényben várnak rá.

Ez az alkotó tevékenység kapcsolat és sokszor segít problémamegoldásban is. Kiüríti a fejből a gyötrő gondolatokat, tisztára mossa az agyat.

Én is készítettem már gobelin képeket. Ezzel kapcsolatban Erzsikével sok hasonló tapasztalatról, érzésről, hangulatról beszélünk.

Aztán a napokban találtam egy cikket, amely a tálányos nevű flowról szól, ami azt jelenti, hogy az ember teljesen elmerül abban, amit éppen csinál, amittől örömmel töltődik fel, abban

teljesen feloldódik, minden más eltörlődik mellette.

Belefeledkezni egy cselekvésbe, lehet a kézimunkázás, sportolás, zenélés, éneklés, tánc, szoftverfejlesztés...

Az emberek a flow-élményt Csíkszentmihályi szerint a következőktől kísérve tapasztalják meg:

- az illető képességeivel összhangban lévő, egyértelmű célok,
 - a tudat erős fókuszáltsága,
 - az öntudatosság tudatos észlelésének feloldódása; az Éntudat eltűnik (zen érzés),
 - az időérzékelés megszűnik,
 - azonnali válasz a tevékenység alatt felmerülő jelzésekre (visszacsatol),
 - egyensúly az egyén képességei és a feladat nehézsége között
 - (a feladat nem túl könnyű, de nem is túl nehéz, éppen jó),
 - a szituáció feletti kontroll föladása – nem fél a menet alakulásától, a jelen a lényeg,
 - a tevékenység belülről jutalmaz, sikerélmény, ezért nem megterhelő,
 - az illető teljesen elmerül abban, amit csinál, azonosul vele.
- Kívánom, mindenki találja meg azt a tevékenységet, amelyben teljesen elmerülhet, amittől örömmel töltődik fel.

Kerner Erzsébet

Nyári napközis tábor a Művelődési Házban

2024. július 8-12. között került megszervezésre a SZALKI MORZSÁCSKÁK napközis tábor, melynek a Művelődési Ház adott otthont. A táborba településünkön élő alsós és felsős (14 fiú és 4 lány) tanuló jelentkezett.

Ettől az évtől az Erzsébet-táborok pályázó köréből sajnos kiemelték az önkormányzatokat, így a tábor finanszírozása a szülőkre hárult. Szalkszentmárton Község Önkormányzata Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a családokat terhelő költségek enyhítésére tekintettel, a táborozási díj negyedét, azaz gyermekként 5.000 forintot patronálja.

A tábor szervezésekor fontos szempont volt, hogy a nebulók a csoportos szabadidő eltöltést szolgáló, művelődési célú és szórakoztató tevékenységeken vegyenek részt.

A hét első programjának választottam a közösségformáló zenes játékokat és a gyerekjógát, amik játékos, szorongásoldó foglalkozásként valósultak meg. A nagy melegre való tekintettel vízi pisztolyos hűsölést, fagyizást és gofri partit tartottunk, míg kézműves foglalkozás keretében homokképeket készítettek a gyermekek. Másnap a szalki Petőfi emlékházban infókereső játékra invitáltuk őket, majd Petőfi nyomait tovább kutatva buszra pattantunk, hogy megtekintsük a Dunavecsei Helytörténeti Gyűjtemény kiállítását. Ezt követően a dunaujvárosi Kultik Muzi hűvös termében megnéztük a legújabb Gru4 matiné filmet. A hét közepén visszautaztunk a római korba, hiszen a Dunaujvárosi Intercisa Múzeum által őrzött kincsek igazi múltidéző élményeket nyújtottak kicsiknek és nagyoknak. Kísérő programként a kézműves foglalkozáson fémdomborítást készíthettek a diákok. Másnap a könyvtárban a római korról kapcsolatos kisfilm vetítése után a témához kapcsolódó feladatmegoldás és feldolgozás hozzátartozott a múzeum-látogatáshoz. A hét utolsó napján a nyári forróságot kihasználva a dunaujvárosi élményfürdőben úsztunk, csobbantunk, csúszdázunk.

A táborozók minden nap négyszeri étkezésben részesültek. Egyszer ebédeltünk az iskola konyhán, háromszor a dunaujvá-

rosi Juharos Étteremben és egyszer pizza partit tartottunk. A nebulók háromszor ehettek gyümölcsöt: almát, dinnyét, banánt.

A visszajelzések alapján a gyermekek szuper jól érezték magukat, és a tábor megszervezésével a szalkszentmártoni családok gyermekfelügyeletében is tudtunk segíteni a vakáció egy hetében.

A tábor megvalósulásában közreműködő munkatársak: Borbély Éva, Erdős Gáborné Eszter, Éles Julianna, Majsai Irén, Rapp Gáborné Marika

M. Szilvia

„Ne bánkódjék senki köztünk!” – Barangolás a Felvidéken

HAT-KP-1-2023/1-000646

Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Általános Iskola

Osztályunk 2024. június 27-30. között a Határtalanul program keretében a „Ne bánkódjék senki köztünk!” – *Barangolás a Felvidéken* címmel szervezett kiránduláson vett részt, ahol megismertük a Kelet-Szlovákia magyar lakta területén lévő városokat, természeti szépségeket, közös foglalkozásokon vehettünk részt a Várgedei Alapiskola diákjaival. A támogatás felhasználásának legfontosabb eredményeként lehetőségünk nyílt a határon túli magyarság megismerésére. Az első napon Somoskő és Fülek várait látogattuk meg. Somoskő vára impozáns vulkáni csúcsra épült, melyről csodálatos kilátás nyílik a környékre. Pár méterrel került a trianoni határ mögé. Ma már szerencsére a határok átjárhatóságával gond nélkül meg látogathattuk a magával ragadó várromot, és a hegy oldalában, szintén a Felvidékhez tartozó geológiai érdekességet, a bazaltorgonákat és a kőtengert. Ezt követően a füleki várban tettünk látogatást, melynek bebarangolása után a Nógrád szlovákiai részén működő kiváló Vármúzeumot tekintettük meg. A 2008 augusztusában megnyitott Vármúzeum az öteemeletes Bebek-torony alsó három szintjén látogatható. Megnézhettük a várhegy sziklájába vájt, föld alatti folyosót is. Rimaszombatra utaztunk, bejártuk a főteret, megtekintettük Blaha Lujza szobrát és az I. világháborús emlékművet. A csoport szál-

lása a gömörhorkai Kövirózsa Panzióban volt. A finom vacsorát követően íjászodással és gyöngyfüzéssel tölthettük az estét. A második napon Zólyomba látogattunk, melynek legnagyobb nevezetessége a város főterétől délre egy kisebb magaslaton álló jellegzetes reneszánsz pártázatos vár, itt született a vitéz-költő, Balassi Bálint. A város főterét a ma Borsiban látható Rákóczi-szobor díszítette. A vár melletti parkban megcsodáltuk az 1944-ben, a zólyomi vasúti műhelyekben készült páncélvonatot. Selmecebányára folytattuk utunkat, megmáztuk a Kálvária-dombot, megtekintettük a Szentháromság és a Vá-

rosháza teret, az evangélikus templomot, sétát tettünk a botanikus kertben. Megkoszorúztuk a Petőfi emléktáblát. Az esti program táncház volt.

A harmadik napon Késmárkra utaztunk a Bekő Tours kényelmes autóbusszával, majd koszorút helyeztünk el a neves fejedelem szobra előtt. Elsétáltunk az evangélikus templomhoz, ahol megkoszorúztuk gróf Thököly Imrének a szarkofágját. Meglátogattuk a cipszer fatemplomot is. Ezt követően utunk Poprádon át Tátralomnicra vezetett. Bejártuk a Tátra Múzeumot, majd Lanovkával felutaztunk az első menedékházig. A kilátóról a Magas-Tátra szirtjeiben gyönyörködhattunk.

Az utolsó nap programja módosult kis sé. A Szádelői-völgybe tervezett túrát az előző napokban hullott bőséges eső elmosta, a túraútvonalak járhatatlanok voltak. Ehelyett meglátogattuk a Gombaszögi-barlangot, mely a Szlovák-karszt Nemzeti Park legjelentősebb barlangjai közé tartozik. Főleg szalmacseppköveiről ismert. A Szlovák- és Aggteleki-karszt barlangvilága a világ természeti örökségének jegyzékén szerepel. A közelben található Pálos monostorrom megtekintése után a Beretkei család hagyatékát őrző tájházat látogattuk meg, ahol Beretkei Edit kalauzolt bennünket a méhészmúzeum tárgyai között is. Az esti órákban érkezünk haza, Szalkszentmártonba.

Törökné Novadovszki Nelli
igazgató

Petőfi perecét is elkészítették a Múzeumok éjszakáján Szalkszentmártonban

*K*élt tésztaból gyúrták, majd fatüzelésű, zárt tüztérrel rendelkező mobilkemenékben süthették ki szombaton Petőfi Sándor perecét a szalkszentmártoni Múzeumok éjszakája program keretében. A költő kedvenc ropogtatnivalóját a Merende műhely munkatársai segítségével készítették el a felnőttek és a gyermekek a Petrovics család egykori lakhelyének udvarán felállított „tábori” konyhában.

– A Petőfi-emlékházhoz kapcsolódóan műhelyünk alkotásra épülő, izgalmas manuális tevékenységet kínál kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Foglalkozásunk munkacíme ezúttal „Forradalmi perec, ahogyan Petőfi szerette Jókai bableveléhez”. A költőnek nagy kedvence volt a perec, és ennek kapcsán készítünk perecet most a szalkszentmártoni Múzeumok éjszakáján, a Petőfi-emlékház udvarán. A perec egy nagyon egyszerű lepénytésztából, némi víz, só, folyadék (tej, víz, vagy joghurt) olaj és száraz élesztő hozzáadásával készül. A tésztát kelesztjük, formázzuk, majd kisütjük – árulta el Petőfi perecének titkát Egervári György, a Merende műhely munkatársa.

Az alkotó cselekvésre épülő foglalkoztatóból nem maradt ki a mese, a mesélés sem. Ezzel párhuzamosan a Vizuális élmény program keretében játszva lehetett tanulni VR-szemüvegek segítségével. A néprajzi kiállítás a fiatalabb generációknak élményszerű, játékos ismeretszerzést biztosított. Az idősebb látogatók nosztalgikus hangulatba kerülhetnek a gyűjtemény megtekintésekor. A vállalkozó kedvűek Ujhelyi Andrea segítségével megalkothatták saját kerámiából, a dömsödi Horváth Béla közreműködésével pedig fából készített tárgyaikat.

– A fafaragást gyermekkoromban kezdtem el. A mesterséget Kohl János népi iparművész tanította meg nekem, tőle vettem át a dömsödi fafaragó szakkört. Az érdeklődőket ezúttal az ékrovás-faragással ismerttettem meg, amihez kecskelábú vésőt használunk. Ezzel az eszközzel biztonságosabb és gyorsabb dolgozni, bár késsel szebb minőséget lehet elérni – sorolta Horváth Béla fafaragó.

A rendezvényt csikósok és hagyományörző betyárok, a tassi Darányi Ignác Borlovagrend bor- és pálinka-bemutatója színesítette.

– Az idei évben is számos érdekes programmal készültünk. A legkülönlegesebb talán a VR-szemüveg, ami virtuális valóság segítségével próbálja Petőfi személyét közelebb hozni a látogatókhoz. Egyik feladat például versfelolvasás. Amennyiben a program a szavalatot megfelelőre értékeli, megtapsolják a kocsmában jelenlévő virtuális személyek, ha nem, paradicsommal dobálják meg – mondta el hírportálunk érdeklődésére Mészáros Szilvia közművelődési szakember, a rendezvény főszervezője.

Este a Halasi Concert Band kedveskedett vidám műsorral a közönségnek. Repertoárjukon a klasszikus műveken, indulókon kívül ismert világlágerek, azok modern feldolgozásai, jazz-, pop- és filmzenék egyaránt szerepeltek. A tábortűz melletti közös szalonnasütés után a Kincsem című filmet vetítették le a kertmoziban.

Forrás: Petőfi Népe
Kép: Gulyás Sándor

Esküvők (befejező rész)

Részletek Czuczor Teca: *Itt élek, mesÉlek c. könyvéből*

A mikor a jegyespár bejelentette a község házában a házasulandó szándékát, az előjáróság kifüggesztette a nevüket a kapura egy olyan felhívással, hogy ha bárki, aki a megkötendő házasságnak bárminemű akadályát tudja, jelentse azt a jegyzőnek. Apám hosszú vőfélykarrierje alatt csak egyszer fordult elő ilyesmi, de ezt sokszor elmesélte. Kaszala Juci esküvőjén történt. De nem ám a kifüggesztés ideje alatt, hanem már az esküvő napján, vagyis szombat reggel jött a sürgöny Pestről, hogy a vőlegény már nős! Lett is belőle nagy riadalom. Viszont a család úgy döntött, hogy ha már minden meg van szervezve, megfőzve a sok éték, ne maradjon el a lakodalom, ne menjen minden veszendőbe. A vendégek csak akkor tudták meg a hírt, mikor odaértek a lakodalmas házhoz. Nem bánták, hogy ceremónia nélkül kell mulatni, majd tisztázzák ők a dolgot maguknak a jövő héten. Apám bevetette minden tudását, így a népek csak hétfőn reggel mentek haza, hogy tartsanak egy kis szünetet. Persze csak azután, hogy a jegyespárokat meg a két násznagyot a hajnali vonathoz kikísérték, akik elutaztak a „Nagyfaluba”, Budapestre, ahol gyorsan elintéződött a félreértés.

Kora délután meg is jöttek az ügyintézésből, a zenekar meg pár vendég és az apám már várta őket a vonatnál. Addigra a násznép is összegyűlt, hogy most már rendesen ünnepeljék az egybekelésüket.

Az ennivalókat újra elkészítették, a süteményeket megsütötték, kedden bementek esküdni, úgyhogy a lakodalom szerdán reggel ért véget.

Így lett 5 napos az esemény, a népek sokáig nevetve beszéltek róla.

A „terüljasztalkám” még éjszaka is folytatódott. Ekkor tálalták fel a rizses csirkehúst. A vőfély a fogások között és az éjszakai vacsora után ízes és legtöbbször pikáns tréfákkal szórakoztatta a vendégeket. Kifigurázta a házasság rejtett dolgait, az egyházat, a betegségeket, sőt még a halálból is fergeteges színjátékot rendezett, hogy a népek a hasukat fogták nevetükben.

1950. 10. 23. Budai Miklós és Kaszala Julianna, akiknek 5 napos esküvője volt

Vacsora előtti tréfa

Mielőtt az étkeket kezdeném hordani, Szeretnék előbb pár szót elmondani. Elmondanám az étkek szép sorát, rendjét, Majd ki-ki válasszon ízlés szerint zenét. Mert ha nem tudnák, hogy mi következik, Az első tál ételből nagyon sokat enne. Az első lesz leves, mely nem lesz más Hetvenhét vékony verébcsipogás. Finomabb étkek jönnek majd utána, Karcsú szőlőkaró hangos nyávogása. Mártás helyett lesz majd üres kocszörgés, Kecsketej leveshez meg kemencenyögés. Ezek lesznek a jó hideg ételek, Ezután hozom a finom sülteket. Tarka vadkacsának kunkorodott farka Lesz cserebogárral szépen megpirítva. Továbbá lesz bíbic tojása kirántva, Özvegy piócának hátulsó zápfoga. Konflet pedig lesz fogkefe, vaslapát, Most vagdalnak össze két rozsdás kapát. Továbbá lesz tökmaggal telt iskátulya, Ki ezekből eszik, nem lesz semmi baja!

Éjfélkor aztán betöltődött a menyasszonyság ideje, átöltözött pirosba-bársonyba, új asszonyként, vagyis menyecskeként köszöntötte a násznép. A vőfély ide illő verssel vezette be, a cigány pedig rázendített a csárdásra:

„Jaj, de csinos menyecske lett ebből a lányból, kerek kontyot kötöttek a hajából.”

Az új asszonyt minden férfinak illett megtáncoltatni, de a nők is felkérték pár lépés erejéig. A legvégén az új ember rázta meg a feleségét, majd a nóta végén felkapta, és kiszaladt vele a szobából...

Végül még leírom az apám kedvenc versét, amit a vendégek szórakoztatására minden lakodalomban előadott.

Mélyen tisztelt Násznagy úr, tudja-e ki vagyok?
Mi tőrés-tagadás, házasulandó vagyok.
Voltam lánynézőben Isten tudja hányszor.
Vőlegény is voltam egynéhányszor.
Azt hiszem, ismerik édesapámat,
Szegény feje egyszer elvette anyámat.

Kulcsos kalács készítése

Segítség

Nem mondhatnám tán, hogy rosszul járt veled,
Csak hogy így jön ki a dolog veleje.
Azt mondja a múlt nap nékem az öreg,
Azt hiszem, az eszed már egészen kerek.
Ha károdra voltam, ne átkozz valaha,
Hozz asszonyt a házhoz, házasodj meg, fiam!
Törjétek-verjétek a világot ketten,
Majdcsak megsegít a felséges Isten!
A legénységéből volt már elég idő,
Ha megnősülsz, megújul a tőd.
Én az öregemtől ilyen sose vártam,
Hogy komolyan beszél, azt rögtön beláttam.
Fölvettem mindjárt az ünneplő ruhámat,
Lábamra húztam a fényes csizmámat.
Kicsaptam a bajuszt amúgy magyarosan,
Aztán elindultam hetykén, takarosan.
Akkor ütött szöveget fejembe a dolog,
Meggérni majd vajon milyen kislányt fogok?
Mert szeretem is őket, szép is minden leány,
Csak az a nagy kérdés, melyik jönne hozzám.
Minden lányos házhoz bekopogtattam,
Negyven kosarat csak egy héten kaptam.
Egyik fiatal még, nem adják férjhez,
A másodikat meg csak úri legényhez.
A harmadik férjhez ment, mire odaértem,
Negyedik meg éppen esküszik a héten.

No, de rátaláltam egyre végre valahára,
Ki felmagasztalt engem az uborkafára.
Három kendője volt, jegybe mind id'adta,
Elöttem az ajtót már másnap becsapta.
Ekkor már egy kicsit félve néztem széjjel,
Nem tudtam aludni szinte egész éjjel.
Kerestem, kutattam, mi annak az oka,
Hogy nékem a lányok mind hátat forgatnak.
Részeges nem vagyok, kártyázni nem szoktam,
Soha életemben egy legyet se bántottam.
Mit gondolnak hát, mi hiba volt bennem,
Miért kosarazott ki ennyi kislány engem?
Az volt a hibám, hogy egy buszma voltam,
Mint a tót az anyját úgy bámultam.
De azért módfelett rátartottam magam,
És minden lánynak ezzel előhozakodtam:
Pérez olvasva, asszony verve jó!
Egyszóval az asszony ütni-verni való.
Ez volt hát a hiba, hogy így eljárt a szám,
Azóta a lányok mutogatnak rám.
Nem is merek szólni mostanában lányhoz,
Nem is keresek már menyecskét a házhoz.
De jó uraim, asszonyaim, ha egy lányt tudnának,
Kit jövőd apósomék nekem adnának,
Súgják meg a nevét, belém szeret talán,
Megjött már az eszem, nem jár el a szám!

Szentévre készülve

A Katolikus Egyház a december 24-én kezdődő, „A remény zarándokai” mottóval meghirdetett 27. rendes szentévre készül.

A 25 évente megrendezésre kerülő esemény komoly szervezést, előkészületet igényel, nem csak Róma városának, hanem az egész katolikus világnak. Ferenc pápa a következőképpen fogalmaz: A közelgő jubileum nagyban hozzájárulhat a remény és a bizalom légkörének helyreállításához, annak az újjászületésnek a jeleként, amelyet mindannyian sürgetőnek érzünk. Ezért igen találó a mottó: „A remény zarándokai”. Mindez azonban csak akkor lesz lehetséges, ha képesek vagyunk visszanyerni az egyetemes testvériség érzését, ha nem hunyunk szemet az elhatalmasodó szegénység drámája előtt, amely férfiak, nők, fiatalok és gyermekek millióit akadályozza meg abban, hogy emberhez méltóan éljenek. Hallgassuk meg a szegények szavát a felkészülés idején, a bibliai parancs szerint ugyanis a jubileumi év mindenki számára visszaállítja a föld terméséhez való hozzáférést:

„Amit a föld a nyugalma idején terem, szolgáljon táplálékul neked, szolgáltnak és szolgálódnak, napszámosodnak és a nálad tartózkodó idegennek; s jószágodnak és a földeden élő állatoknak legyen eledele, minden, ami terem” (Lev 25,6–7).

Ezért a jubileum spirituális dimenzióját, amely megtérésre hív bennünket, össze kell kapcsolni a társadalmi élet ezen alapvető szempontjaival, hogy egy koherens egészet alkossanak.

Miközben érezzük, hogy mindannyian zarándokok vagyunk a földön, ahová az Úr azért helyezett bennünket, hogy műveljük és őrizzük azt (vö. Ter 2,15), ne mulasszuk el útközben szemlélni a teremtés szépségét és gondozni közös otthonunkat.

Kívánom, hogy a következő jubileumi évet ezzel a szándékkal is ünnepeljük és éljük meg. Egyre több ember, köztük sok fiatal és igen fiatal felismeri ugyanis, hogy a teremtett világról

való gondoskodás az Istenbe vetett hit és az ő akaratának való engedelmes-ség alapvető kifejeződése.

A Szentévnak nem csak mottója, hanem logója is van. A négy stilizált emberalak (egy piros, egy sárga, egy zöld és egy kék figura) a világ négy sarkából érkező emberiségre utal. Mindegyikük átöleli az előtte álló alakot, kifejezve a szolidaritást és testvériséget, amelyeknek egyesíteniük kell a népeket. A sorban az első emberalak a kereszthez kapaszkodik, amely a hit jelképe, és amely kapcsolódik a horgonyhoz, a remény szimbólumához, amiről soha nem lehet lemondani. A négy figura alatt látható hullámok azt jelképezik, hogy az élet hajója nem mindig halad nyugodt vizeken.

Nem véletlen az alakok színe sem: a piros a szeretetet, a cselekvést és a javakban való osztozást jelképezi; a sárga-narancssárga szín az emberi melegséget fejezi ki; a zöld a békét és a kiegyensúlyozottságot idézi; a kék pedig a biztonságra és a védelemre utal. A kereszt és a horgony fekete-szürke színe a tekintélyt és a belső tartást jelképezi. A kép azt is ábrázolja, hogy a zarándok útja nem egyéni, hanem közösségi, amely a kereszt felé tart. A kereszt is mozgásban van, az emberek felé hajol, hogy elébük menjen, és soha ne hagyja magukra őket, hanem felkínálja a jelenlét bizonyosságát és a remény biztonságát.

A logót a 2025-ös jubileumi év zöld színnel írt latin nyelvű mottója teszi teljessé: Peregrinantes in Spem (A remény zarándokai). A logó egy „iránytű, amelyet követni kell”, továbbá kifejezi az identitást és a sajátos spirituális témát, magába foglalva azt a teológiai jelentést, amely körül kialakul és megvalósul a jubileumi szentév.

Római Katolikus Lelkészség

150 éves a református parókia 1874–2024

*P*resbiteri jegyzőkönyv 1873. január 30.

Jelen vannak: Balla István, Csaplár János, Gacs János, Kovács Lajos, Szalay Péter, Dézsi Péter, Lukácsi János, Takács János, Horváth Gábor, Balázs Péter.

A gyűlés 2-es pontja:

Minthogy a paplak újraépítése már halaszthatatlanná lett, nehogy a trigli földről nyerendő szalma télen át veszendőbe menjen, 50 000 téglának még a nyár folytán való kiégetése elhatározott egyszersmind 25-30 000 vályognak való kihánytatása is, hogy így a legszükségesebb építési anyagok készen állván az építés jövő tavasszal megkezdődhessék.

Így kezdődött a parókia építése.

A Parókián lakó lelkipásztorok és feleségük sora:

Nt. Dobos László Parókiaépítő lelkipásztor és felesége Szabó Katalin

Nt. Baky Ferenc és felesége Hetessy Viktória

Nt. Dr. Csekei Sándor és felesége Arany Margit

Nt. Papp Géza és felesége Raffay Teréz

Nt. Rabéczy Sándor és felesége Rozsnyai Valéria

Nt. Gyarmati György és felesége Vas Mária

Nt. Hatolkay Árpád és felesége Sáska Sarolta

Nt. Somogyi László és felesége dr. Lohner Judit

Nt. Kovács Csongor és felesége Reibach Gabriella

Nt. Alföldy-Boruss Dániel és felesége Sóbujtó Klára mind a mai napig.

Gyermekek akik itt, vagy ide születtek a 150 év alatt:

Dobos István 1876-ban, Baky Viktória 1906-ban, Papp Hajnalka 1930-ban, Kovács Bítia 2006-ban, Kovács Amina 2008-ban, Alföldy-Boruss Domán Antal 2014-ben, Alföldy-Boruss Berta Katica 2017-ben, Alföldy-Boruss Minka Julianna 2023-ban.

Nt. Hatolkay Árpád írja az épületről szolgálati ideje alatt:

Az épület 1874-ben készült, a romantikus stílus vidékre eljutott jeleivel. Borsody József dunaföldvári építőmester bizonyára láthatta az akkor mindössze tizenkilenc éves Nemzeti Lovardát, és annak emlékeképpen áll előttünk a kissé szokatlan

A Parókia udvar felőli homlokzata 1960-ban

megjelenésű, de kétségtelenül romantikus stíuselemekből táplálkozó ház. Mind az enyhén rizalitos középrész oromfalának díszítése, mind az ablakok szemöldökpárkánya, valamint a kerti főbejárat oromzatának lépcsőzetes díszítése a romantikára mutat.

A felújításban részt vevő mesterekről:

Szombati Gyula építésvezető, Putnoki Sándor, aki visszaadta a vakolatfaragványok eredeti formáját, Krepesz Róbert – aki mindig rendelkezésünkre állt, akkor is, ha hibát kellett kijavítani. Polák József – ablakok. Oláh István – villanyos munkák. Matula Károly – ácsmunkák. Belül a Mester Bau Kft., kívül a BSF Bau Kft. tevékenykedett.

Köszönetmondás:

Dr. Naszvadi György – aki a templom után szívén viselte a szalkszentmártoni parókia sorsát is. Köszönjük!

Köszönjük Magyarország kormányának a támogatást, az Egyházmegye segítségét, a dunavecsei reformátusok jószándékát és a szalkszentmártoniak adományait.

Hálát adunk a mindenható Istennek az eltelt 150 esztendőért!
Alföldy-Boruss Dániel

Temetői közlemény

*F*elhívjuk a lakosság figyelmét arra, hogy a lejárt sírhelyeket meg kell váltani. A sírhelyek megváltási ideje 25 év. Az urnahelyek megváltási ideje 10 év.

A Temető üzemeltetését Szalkszentmárton Község Önkormányzatával kötött megállapodásnak megfelelően a Szalkszentmártoni Református Egyházközség végzi. A lejárt sírhelyek felszámolásáról gondoskodik.

Sírhelyekkel, temetéssel kapcsolatos ügyek intézésére lehetőség van a Lelkeszi Hivatalban. Amennyiben bizonytalan a lejárattal illetően, kérjük érdeklődjön!

Telefonos elérhetőség: 06 30 677 49 81

Szalkszentmárton Község időszaki kiadványa

• Felelős szerkesztő: Borbély Éva • E-mail: info@szalkszentmarton.hu • Posta: 6086 Szalkszentmárton, Jókai u. 2.
• Nyomda: Alto Nyomda Kft. 8000 Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6. Tel.: 06-22-510-579

Az idei nyáron két ízben rendeztünk hittantábort. Először helyben a fiatalabbak részére a Parókia kertjében címmel. A tábor zárásaként ünnepi istentiszteletet tartottunk a 150 éves parókiaépületért hálát adva, melyen énekel, igével szolgáltak a tábor résztvevői.

A júliusi gyermek-, ifjúsági és családi evangélizációs hetünkön a megújulásról, az újratervezésről gondolkodtunk Isten Igéjének tükrében.

Könyvtári hírek

Az elmúlt félév számos író-olvasó találkozójával várta a könyvtárba látogatókat.

Márciusban a kortárs gyermekirodalom alkotói közül Nyulász Péter járt nálunk. A rendhagyó irodalomóra keretében a gyerekek megismerkedhettek a BerGer Szímat Szolgálat csapatával, majd a fordultatos cselekmény diavetítéses bemutatása mellett betekintést nyerhettek az írói munka rejtelmeibe is.

A Katona József Könyvtár jóvoltából Tormási Attila személyében Ribizli Bohóc is ellátogatott hozzánk. A vicces kísérleteket, megzenésített verseket tartalmazó interaktív előadás szinte észrevétlenül keltette fel a gyerekek érdeklődését a magyar irodalom és a természetudományok iránt. Ezúton köszönjük a lehetőséget anyakönyvtárunknak.

Áprilisban vendégünk volt a kortárs gyermekirodalom neves alkotója, TAKÁCS MARI is, a 2007-es Év Gyermekkönyvdíjas illusztrátora. A találkozó során a 3-4. osztályos tanulók bepillanthattak egy könyv születésének titkaiba, majd az illusztrátorral együtt közös alkotásban is részt vehettek.

Végezetül a 2023/24-es tanév legutolsó író-olvasó találkozója során a legkisebbek Mechler Anna könyveivel ismerkedtek meg, aki tündér történetek segítségével vezette be olvasóit a gyógynövények világába.

Lehetőség nyílt angol nyelvi bőrrönd használatára is, melyet a nyelvtudás könyvtári környezetben történő fejlesztéséhez állítottak össze a Bács-Kiskun vármegyei kollégák.

Büszkén írhatom, hogy a kunszentmiklósi kisdíákok is betértek könyvtárunkba egy papírszínház mesefoglalkozásra, egybekötve a Petőfi Sándor Emlékkiállítás látogatásával.

A nyár, ahogy lenni szokott, csendesent telt. Közel 100 db új könyvvel bővült állományunk anyakönyvtárunk jóvoltából – online felületünkön mindezekről könyvajánlók segítségével ismerkedhetnek meg az olvasni vágyók.

B.É.

PanDorka Pindurka Gyermekjóga Szalkszentmártonon

Nagy örömmel és büszkeséggel tölt el, hogy egy remek NAGY csapat lettünk, büszke vagyok Rátok.

A gyermekjógáról röviden: egy olyan érzelmek-központú mozgásforma, amelynek minden egyes pillanatát átszövi a mese és a játékoság.

Az órákra mindig más-más jógamesével készülök. Bárkinek van meseötleme, azt mindig szívesen fogadom, és ennek megfelelően készítem el az órai anyagokat.

Tavasszal elsétáltunk a tassi Csepel-sziget Életfájához. Útközben feladatokkal és meglepetésekkel tarkítva tettem még eseménydúsabbá a foglalkozást; terméseket kellett gyűjteni színek szerint táblára, jógáztunk, pikinikeztünk, palacsintáztunk. Az egész foglalkozás fantasztikus hangulatban telt.

Nyári időszakban kipróbáltuk a szabadtéri jógát, volt gyermeknapi arcfestés, közös kerékpározás, jégkrémezés stb. A forróság ellenére is zajlottak az órák, hiszen ezzel azt is megtanultuk, előttünk nincs akadály... ☺

Őszől igény esetén mindkét óvodában tartanék délelőtt foglalkozásokat, az óvodai idő keretein belül.

Szeptember végén pedig ünnepelünk a jógásaimmal, a PanDorka Pindurka Gyermekjóga 1 éves lesz, sztárvendég mesefigurákkal egy jót táncolunk, és elfűjjük közösen a torta 1. gyertyáját.

Sok szeretettel várom leendő és új jógásaimat, 3-10 éves korig fiúkat és lányokat egyaránt.

Jógára fel!!!

Patkós-Langó Teréz
gyermekjóga oktató

A Kiskunsági Vadászkürt Egyesület hírei

Tisztelt szalkszentmártoni olvasók! Mint már többször, így most is lehetőséget kaptunk, hogy beszámolhassunk a Kiskunsági Vadászkürt Egyesület életében az elmúlt időszakban történt eseményekről.

Nagy büszkeséggel számolhatok be arról, hogy a 2023-ban Dégen megrendezésre került X. Nemzeti Vadászkürt Versenyen, ahol nem mellesleg az előkelő országos 3. helyezést ért el a csapat, a már több mint 100 éve működő NIMRÓD vadász újság pályázatot írt ki egy saját szignál komponálására és előadására, amit a versenyen bíráltak el. A beadott szignálok közül a Kiskunsági Vadászkürt Egyesület szignálja lett a győztes.

Eltelt egy év, és mi lelkesen készültünk az idei XI. Nemzeti Vadászkürt Versenyre Török József felkészítő tanár segítségével. Az egy év becsületes felkészülés munkája meg is hozta az eredményét. 2024. június 1-jén a soproni TEAG Zrt. Erdő háza látogatóközpontba nem mellesleg a soproni erdő szemet kápráztató környezetében megrendezésre került versenyen, ahol immár jól felkészült, erős csapatok versenyeztek, ismét elhoztuk az országos 3. helyezést.

Nagy köszönet illeti a szervező Soproni Lövő Vadászkürtösök csapatát, a Magyar Vadászati Kulturális Egyesületet, a Magyar Vadászkürt Egyletet, valamint Szalkszentmárton Község Önkormányzatát, aki anyagilag is támogatta az egyesületünket, hogy eljuthassunk a versenyre.

Tisztelettel: Nagy Miklós

A Szederinda Néptánc Egyesület hírei

Kedves Olvasóink! Szinte ijesztő gyorsasággal repült el a nyár. Azok a szerencsés fiatalok, akik részben nyaralással, szórakozással tölthették a szünidőt, igazán örülhettek az időjárásnak. A nyár megkezdése óta beköszöntött zavartalan napsütés picit hőpróbáló volt néptáncos ifjaink számára.

Július elején a Szalki Szederinda Néptánc Egyesület által több éve szervezett szalkszentmártoni néptánc táborban tölthettek el hasznos órákat és vidám napokat. Színes programok szerepeltek a repertoárban. Rengeteget táncoltak, de a kézműves- és csoportos foglalkozások is tarkították a táncosok táborban eltöltött idejét. Ezúton is szeretnénk megköszönni a szalkszentmártoni önkormányzat, a szülők, a támogatóink és az önkéntes segítőink munkáját. Jelenlétükkel és támogatásukkal megkönnyítik a táncos gyermekek munkáját.

Következő állomása a nyárnak a Tehetség Művészeti Iskola, Iker Józsefné, Iker Kamilla által szervezett Hajdúszoboszló–Erdély gyönyörű vidékére szervezett 10 napos tábora volt. A gyerekek két nap pihenéssel, felhőtlen szórakozással kezdték a hetet. A hajdúszoboszlói strandon süttették magukat, szórakozhattak, pancsolhattak, mielőtt elkezdődött az erdélyi kaland.

Erdélyben a táncosok fogadtatása kedves, szívélyes volt. Csáládias hangulat alakult ki a táborozók és a helyiek között. Nagyon hasznosan, rengeteg próbával teltek a táborozók napjai, miközben a helyi fiatalokkal is megismerkedtek. Az ott megtanult, méltán hí-

res vajdaszentiványi táncok lenyűgözték a csoportot. A mindennapi próbákon Flórián tanár úr és segítője tanította a lépéseket. A fiatalok nagyon sok órát tölthettek el együtt a helyi, tapasztalt tanárok segítségével és útmutatásával. Gyermekeink élményekkel és sok tapasztalattal érkeztek haza. Köszönjük szépen! Egy picit izelítőt reméljük, hogy kedves közönségünk is láthat majd.

A táncoslábú diákok hazaérve épphogy szusszantak egy kicsit, már következett az újabb fellépésük. Az államalapítás ünnepén, augusztus 20-án, mely Szalkszentmárton Falunapja is, táncosaink színvonalas műsort adtak a közönségnek. Ebben az évben testvértelepülésünk, Felsőboldogfalva is megtisztelt minket jelenlétével. Elszállásolásukról és ellátásukról önkormányzatunk és más segítők mellett egyesületünk tagjai is gondoskodtak. Vendégeink néptáncokkal kedveskedtek nekünk, így fejezve ki köszönetüket. Táncsoportjaink ezen a jeles eseményen is derekasan helyt álltak, és csodás táncokkal kápráztatták el vendégeinket. Programjainkat, viseleteinket a Csoóri Sándor Program támogatja!

Fontos még megemlíteni, hogy nagy erővel készülünk a X. Komámasszony bálra, több meglepetéssel, ami október 26-án kerül megrendezésre!

Továbbra is várjuk egyesületünkbe az új és meglévő táncosokat. Jelentkezz hozzánk, a Szalki Szederinda Néptánc Egyesületbe! Várunk szeretettel!

Sz. Bea, T. Szilvi, Napsugár

Szalkszentmártoni Néptánc Egyesület

Az egyesület az év elején sem lassított, és a mozgalmas tavasz után nyáron sem unatkoztunk: Húsvét, Évfordulós műsor, tánc táborok és természetesen próbák.

Idén ismét locsolkodtak a felnőtt és ifi csoport férfi tagjai, körbejártuk az egyesület lányait, asszonyait, akik vendégül láttak minket, cserében mindenhol kiürítettük a vödörökben levő vizünket, és hogy biztosra menjünk, besegítettünk még számtalan szódásüveggel.

Az idei tavasszal is megrendezésre került a már szokásosnak mondható Tavasz fesztiválunk, de ez az alkalom más volt, most ünnepeltük meg, hogy 50 éve alakult meg a Szalkszentmártoni Néptánc Csoport. Ezen az eseményen most nem lépett fel vendég csoport, csak szalkszentmártoni fellépők voltak. Megmutatták magukat a Bóbita óvoda kis táncosai kb. 40 kis táncossal, a Petőfi Sándor Általános Iskola énekes csoportja, a Komámasszonyok, a Szalkszentmártoni Néptánc Egyesület Mákszem, Babszem, Ifi és Felnőtt csoportjai és az 50 éves évfordulóra összeállt Jubileumi csoport, akik több mint 3 hónapon keresztül minden vasárnap készültek az évfordulóra. A műsort Wünsch Laci bácsi Hegyaljai koreográfiája nyitotta meg, hiszen 50 évvel ezelőtt ez volt az első tánc, amit megtanultak a táncosok. A műsorszámok között megemlékezéseket hallhattak az elmúlt 50 év időszakairól, a táncokat pedig a Kóborzengő zenekar kíséretében adták elő a csoportok. A szebbnél szebb produciók vegyeseen kerültek a színpadra, a jubileumi csoport végül 4 Wünsch koreográfiát adott elő. A több mint 3 órás műsoridő pillanatok alatt elröpült, minden számot hatalmas tapsal jutalmazta meg a közönség. A színpadon több mint 140 táncos lé-

pett fel a műsor során, a kicsiktől a nagyokig. Az utolsó szám természetesen a Szalki koreográfiából egy részlet volt, amibe belekerült Wünsch Laci bácsi Gyertyás verbunkja, a szám végén megkaptuk a közönségtől azt a fizetséget, amit mindig is szeretünk, felállva tapsoltak meg minket. A vendégcsoportok köszöntései után Emléklapot vehettünk át, melyet Gulyásné Horváth Tünde polgármester asszony adott át: Szalkszentmárton Község Önkormányzata és Képviselő-testülete a „Hagyományörzés érdekében tett példás munkájáért” díjazta az Egyesületünket.

A rendezvény szervezésében, lebonyolításában, támogatásában rengeteg ember segítette munkánkat, így külön nem emelnék ki senkit, de mindenkinek köszönjük áldozatos munkáját.

Május elsején a két tánc egyesület közösen felállította a Májfát. A felállítás után körbeálltuk a fát és egy rövidet táncoltunk közösen, majd elfogyasztottuk az ebédünket és élveztük a május elsejei programokat.

A Szederinda Néptánc Egyesület meghívására a Pünkösdi forogaton a Babszem csoport adta elő a Kalocsai táncukat a múzeum udvarán, köszönjük a meghívást.

Szalkszentmártoni Néptánc Egyesület

Idén nyáron is volt Táncos Erzsébet-tábor az általános iskolában, amit már évek óta Fekete Zsuzsi szervez. Idén is tökéletes pályázatot adott be, így több mint 40 gyerek vett részt az 5 napos táborban. A tánc mellett kézműves foglalkozás, játékos vetélkedő és kirándulás volt a gyerekek programja.

Július első hetében volt a Wünsch nosztalgia tánctábor, amit idén Harta rendezett.

A táborban szép számmal jelentek meg a fiatal táncosaink, és aktívan részt vettek az eseményen és barátkoztak a többi csoport fiataljaival.

A nyári izzasztó próbák az augusztus 20-ra való felkészülés jegyében teltek el. A műsoridőből 50 perc jutott számunkra. Az ünnepség hivatalos részében meglepetés érte a Szalkszentmártoni Néptánc Egyesületet, az elmúlt 50 év munkásságát figyelembe véve Szalkszentmárton Község Önkormányzata „Szalkszentmárton Községért Emlékérmet” adományozott számunkra. Nagyon büsz-

kék vagyunk a kitüntetésre és azokra, akik az elmúlt 50 évben tettek valamit a szalkszentmártoni néptáncért. A műsorban legkisebb Mákszem csoport polgári táncokat, a Babszemek pedig Kalocsai táncokat adtak elő. Az Ifi csoport 2 táncal is készült, Pozdisovcei szlovák és Györgyfalvi koreográfiákat adtak elő. Mindkét tánc nagyon jól sikerült, köszönhető a rengeteg próbának. A felnőtt csoport Szatmári, Rábaközi és Kalotaszegi táncokat adott elő. Az alkalomra érkeztek testvértelepülésünkről is táncosok, akik közül 8-an az egyesület táncosainál lettek elszállásolva. A fiataljainknak olyan jól sikerült összebarátkozni az erdélyi fiatalokkal, hogy a buszuk jelentős késéssel elindult a hosszas ölelések, búcsúzkodások miatt.

Augusztus 24-én Ordason lépett fel 3 csoportunk a falunap keretein belül.

Szeptember 7-én a Szentmiklósi Napokra voltunk hivatalosak, ahol 3 koreográfiát adtunk elő (Babszem – Kalocsai, Ifi – Pozdisovcei és felnőtt – Kalotaszegi tánc).

A szüreti felvonulást és bált idén szeptember 21-én rendezzük meg, melyre mindenkit szeretettel várunk! A felvonulás 14 órakor indul a piactérről, és a szokásos útvonalon és helyszíneken haladunk és táncolunk, a felvonulást remélhetőleg minél többen tekintik meg.

A bál este 7-kor kezdődik a művelődési házban, mindenkit nagy örömmel várunk.

Szeptember 28-án Faddra kaptunk meghívást, ahol a szüreti felvonuláson és az azt követő műsoron kell részt vennünk.

Csoportjainkba továbbra is sok szeretettel várunk minden táncolni vágyó kicsit és nagyot.

Zsigmond István

Milyen jogok illetik meg az embert a pszichiátrián?

Kevés kiszolgáltatottabb helyzet létezik manapság, mint amikor valaki bekerül egy pszichiátriai osztályra. Bár ilyen helyzetben mindenkit megilletnek bizonyos alapvető jogok, a tapasztalat szerint ezek nagyon gyakran nem érvényesülnek.

Tulajdonképpen az egyetlen hely, ahol az embert bűncselekmény hiányában is megfoszthatják személyes szabadságának alapvető jogától, egy pszichiátriai osztály vagy intézmény. Elvileg, a törvény szerint ilyen csak akkor történhet meg, ha az illető közvetlenül és súlyosan ön- vagy közveszélyes állapotban van. A gyakorlat mégis azt mutatja: számos olyan helyzet adódhat, amikor valakit jogtalanul kényszeríthetnek pszichiátriai kezelésre. Egy vagyoni vagy örökösödési vita, válóper vagy gyermekelhelyezési per, vagy akár komolyabb konfliktushelyzet során is előfordulhat, hogy az egyik fél – így vagy úgy – kényszerbeutalót szerez „ellenfelének” a pszichiátriára, aki aztán, onnan kikerülve, „pszichiátriai kórtörténettel” a háta mögött máris hátránnyal indul a fenti jogi viták bármelyikében. Ilyen esetekre az elmúlt egy-két évtizedben számos példa akadt Magyarországon is.

Az ombudsman, vagyis az alapvető jogok biztosa számos alkalommal tett már közzé olyan jelentéseket, melyek arról számoltak be: a pszichiátriai osztályokon bizony rendszeresen sé-

rülnek a kezelték jogai, időnként egészen komolyan. Egy alkalommal például az emberjogi biztos azért emelte fel a szavát, mert egy nőt – aki otthonában lett rosszul, és a pszichiátriára szállították – a kórházban levetkőztették, bepelenkázták, a bokáinál és a csuklóinál az ágyhoz kötötték, majd ájultra gyógyszerelték. Az ombudsman több jogsértést tárt fel az ügyben, és ajánlásokat is tett annak érdekében, hogy ilyen esetek újból ne történhessenek meg.

Ha valaki kényszerrel kerül a pszichiátriára, legtöbbször fogalma sincs az őt megillető jogokról. A helyzetet rontja, hogy az ápoló személyzet ilyenkor az illetőt könnyen könyveli el „elmebetegnek”, és gyakran az illető kényszerítés elleni tiltakozását is „betegsége” részének tekintik.

Az Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány közszolgálati céllal olyan információs anyagot állított össze, amely közérthető nyelvezettel magyarázza el, milyen jogok illetnek meg valakit, aki bekerült a pszichiátriára. Az anyag az egészségügyi törvény alapján készült, és jó szolgálatot tehet akár a pszichiátriára kerülőknek, akár hozzátartozóiknak.

A „Betegjogok” című információs anyag a szervezet honlapján itt érhető el:

<https://emberijogok.hu/betegjog/>

2024. augusztus 31-én Rideg László, Bács-Kiskun vármegye elnöke átadta a megye kitüntető díjait. Szalkszentmárton első vármegyei díját Decsi Dorina hozhatta el. Szívvel gratulálunk az összes kitüntetettnek!

Polgárőr hírek

Az elmúlt fél év, mint általában, most is elég mozgalmasan telt.

Állandóságaink, mint az esténi járóőrzés és a focimeccsek biztosítása mellett volt pár rendezvény, melyeken szolgálni volt lehetőségünk.

Ezek egyike a május 1-jén megrendezett járműves felvonulás, melyen biztosítottuk a járgányok zökkenőmentes elhaladását – utat zártunk.

Ezt követte az első Kék lámpás nap, ahol szintén segítettük a szirénázó, villogó autók elhaladását.

Az önkormányzati szavazás helyszíneit polgárőreink felváltva őrizték reggelig.

Következett az augusztus 20.-i ünnepnap, mely nevezetesen Falunk napja is.

Itt a meghívott vendégek, fellépők zavartalan szereplését biztosítottuk, és a tűzijáték helyszínét.

Szeptember 1-jén a szabadszállási Polgárőr Egyesület kért fel minket, hogy segítsük az Anyám tyúkja fesztiválon megrendezett fogatos felvonulást.

A vidámabb rendezvények mellett a szomorúbb eseményekre is kaptunk felkérést: temetés ideje alatt üres ingatlanok őrzésére.

Itt szeretném kihangsúlyozni az 50 órájukat nálunk töltő diákjaink lelkes közreműködését és aktív helyállásukat. Szívesen jelentkeznek, legyen szó bármilyen szolgálatról.

Köszönjük nekik.

Jó Zsuzsanna

Kajak-kenu

A nyár közepén éremesővel lepték meg a szalkszentmártoni lakosokat a kajak-kenus lányaink! Szívből gratulálunk! Nagyon büszkék vagyunk rátok! Köszönjük Decsi Dorinának, Bebők Kittiinek és Bebők Larának!

K-1 Női Serdülő U15 500 m 1. hely Bebők Lara
K-2 Női Serdülő U15-16 500 m 2. hely Katona Réka Sára – Jámbor Lotti (Szekszárd)
K-1 Női Kölyök U13 2000 m 3. hely Bebők Kitti 24. hely Csizmadia Kíra, 31. hely Vincze Fanni

Forrás: Petőfi Népe

Szalk ÖTE

Az idei év első felében bővült egyesületünk taglétszáma és hamarosan újonnan vizsgázott vonulós tagjaink is lesznek.

A korábbi évekhez hasonlóan ebben a félévben is 100 felett számoljuk már a riasztásaink számát. Vonultunk balesetekhez, gaz és tarló tüzekhez, vihar károkat számoltunk fel, és oltottunk melléképületet is.

A nyár folyamán részt vettünk több programon is, volt olyan, amit mi szerveztünk és számos programra kaptunk meghívást is. Ezek között a programok között volt például a dunaújvárosi Rendvédelmi Nap, több helyszínen tartottunk habpartyt, szerveztünk saját eseményeket is, volt idén is Nyitott szertárkapuk nap, voltunk meglepetés születésnapi buliban és több óvodás és iskolás csoport is ellátogatott hozzánk, hogy közelebbről megnézhessék, milyen eszközöket használunk szükség esetén.

Idén is nyertünk pályázatokon, amiből tovább bővíthettük eszköz készleteinket.

Szeretnénk megköszönni mindenkinek, aki idén is a Szalkszentmártoni Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek ajánlotta fel adója 1%-át.

Lengyelne Tóth Nikolett

MANA Handmade

A nevem Lengyelne Tóth Nikolett, és horgolt termékeket készítek.

Itt élek Szalkszentmártonon, jelenleg két gyermek édesanyukája vagyok, és mellettük vált szenvedélyemmé a horgolás.

A legtöbb embernek a horgolásról a nagymama féle csipkés terítő juthat eszébe, viszont amit én készítek, az teljesen más.

A "MANA Handmade by Niki" facebook oldalon megtekinthető minden termék, amiket lassan 1 éve készítek.

Igyekeztem minél többet fejlődni, eleinte csak plüss figurákat készítem, majd később elkezdtem tárolókat horgolni, és ezeket tovább gondolva jöttek a táskák.

A kínálatomban jelenleg megtalálhatók plüss figurák, babatakarók, cumilán-cok, táskák és tárolók (amiket megtölthetsz játékokkal, ceruzákkal, krémekkel, fűszerekkel, édes és sós süttikkel, egyszóval bármilyen célra tökéletesek).

Egyedi rendeléseket is szívesen fogadok. Ha van elképzelés arról, hogy mit is szeretnél, messenger üzenetben a "MANA Handmade by Niki" facebook oldalon vagy telefonon (06 70 667 9772) tudunk egyeztetni.

Lengyelne Tóth Nikolett

Oh! Az az áldott napfény

A modern ember az éltető napfényre csak úgy gondol, milyen csodálatos volt a balatoni nyár, a napozás, a vídám nyaralás. Talán eszünkbe jut az is, hogy a napocska elektromos árammal tölti fel napelemtábláinkat, tisztán, szennyezésmentesen.

A régmúltban az emberiség nagyon is élt a nap által nyújtott ingyen energiával. Az ember az édességet mindig is szerette, hozzájutni viszont egyáltalán nem volt egyszerű. Mi volt az, ami a rendelkezésükre állt? Méz: kevesen juthattak hozzá. Csírmálé: biztosan finom, de nem igazán bizalomgerjesztő. Végezetül van még a cukor, ami igazi luxuscikknek számított. A régmúltban, ha a méltóságos gróf úr néhány napra elutazott a birtokról, szigorúan megtiltotta a cselédségnek, hogy még közelebbe se menjenek a cukrosdoboznak. Hogy biztos legyen a dolgában, egy legyet fogott és bezárta a dobozba. Hazaérkezvén, a dobozt felnyitva láthatta: nincs légy, megdézsmálták a cukrot.

Viszont volt még egy édességforrás, mégpedig a gyümölcs, s ennek töményített változata, az aszalvány.

Aszalás:

A gyümölcsnek és zöldségféléknek természetes állapotban való elraktározása ritkán sikerül, mert a penész és rothasztó gombák megrontják a terményt. Ezek a káros gombák azonban csakis nagyobb víztartalom mellett életképesek, ha tehát megaszaljuk és kellő mértékig kiszárítjuk a gyümölcsöt, akkor károsodás nélkül elraktározhatjuk.

Legegyszerűbb mód a napon való szárítás. Az idei év ideális volt erre a célra. Nem minden év egyforma. Legbiztosabb mód,

ha építünk magunknak egy kis aszaló épületet, benne egy dobkályha, ahol minden kerti hulladékot el lehet tüzelni.

Ha bárkit érdekel, meg lehet nézni itt az udvarunkban.

Mit is aszalhatunk?

Elsősorban szilvát. Egy nap után ki lehet nyomni belőle a magot és befejezni az aszalást.

Körte: rendkívül finom aszalvány készül belőle. Negyedekbe vágva tesszük a szárítóba.

Őszibarack: A kopasz barackot hámozatlanul negyedelve, a hagyományos paraszbarackot hámozva szárítjuk.

Füge: Úgy tűnik, hogy ez a mediterrán vidéken tenyésző növény új hazára talált nálunk, lassan kiszorítva nálunk a kajszibarackot. Nem kell megfogadni, de mi a feleséggel az érett gyümölcsöt egyszer felfőzzük, utána tesszük a szárítóba, így elveszíti az enyhe fű ízét.

Sok egyéb lehetőség is adódhat, csak az emberi képzelet szabhat határt minden vállalkozó kedvű barátunknak.

Ne feledkezzünk meg az egyik legfontosabb termékünkről, a paradicsomról.

Körülbelül 1 cm-es szeletekre vágjuk, cserépedényekre rakjuk, enyhén átsózzuk, ezzel segítjük a víz távozását. A szárított paradicsom magába zárja töményen a zöldség minden zamatát, aromáját.

A téli hónapokban az ételünkbe dobott 1-2 szelet szárított paradicsom csodát tud művelni ételünkkel.

Lehet próbálkozni, kövessük eleink példáját.

id. Németh József

Egy asztalnál Petőfivel

A Magyarország étele verseny 2023-as győztesei, Balog Martin és Pető Mátyás Hrúz Mária egykori konyhájában készítette el Petőfi kedvenceit. A felvételek a Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Emlékiállítás fejlesztése (TOP_PLUSZ-1.1.3-21-BK1-2022-00004) című projekt keretében készültek.

Programajánló

Az év második felében is várjuk kedves látogatóinkat rendezvényeinkre.

- 2024. szeptember 25-én 14 órakor Vénradás a Vöröskereszt szervezésében. Helyszín: Művelődési Ház.
- 2024. szeptember 28-án 15 órakor Idősek napja. Helyszín: Művelődési Ház.
- 2024. október 4-én 10 órakor Aradi vértanúk emléknapja. Helyszín: Petőfi Emlékház.
- 2024. október 23-án 10 órakor Ünnepi megemlékezés és koszorúzás. Helyszín: Művelődési Ház.
- 2024. november 11-én 17 órától Márton-napi Lámpás felvonulás. Helyszín: Művelődési Ház.
- 2024. december 6-án egész nap Adventi vásár. Helyszín: Piac tér.
- 2024. december 14-én Falukarácsony. Helyszín: Művelődési Ház.

M. Szilvia

Kulturált Környezetért Szívvel Egyesület

A téli időszakot kihasználva teret adtunk a szórakozásnak is. Január közepétől hetente 1 alkalommal összegyűltünk a KÖSZI kaszinóban, és célba dobó házi verseny keretében jókat neveltünk, majd kártyáztunk.

Február 20-án volt az idei első klubnap, ahol megbeszéltük az idei év terveit, vállalásait.

Ebben az évben is folytatjuk a virágosítást a virágládákba, valamint a buszmegállóknál kialakított szegélyekbe, melyekbe már megtörtént a virágok beültetése.

Tervbe vettük a megkopott, megrongálódott utcatáblák felújítását.

Már a tavalyi évben terveztük a Rendőrség és az orvosi rendelő előtti terület parkosítását, amit az idei évben fogunk megvalósítani.

A március 6-i ülésre meghívtuk Gulyásné Horváth Tünde polgármester asszonyt, több felmerült kérdés egyeztetésére, többek között ennek a területnek a felújításához kértünk támogatást. Az önkormányzattól az anyagi segítség mellett a területhez kapcsolódó bontási munkálatokhoz, valamint a szegélyek elhelyezéséhez kaptunk segítséget. Erre a területre több helyről is kértünk árajánlatot, de az a döntés született, hogy az egyesület önerőből, több lépcsőben fogja elvégezni a munkálatokat.

Látva a falun átmenő főút mentén a padkák elhanyagolt állapotát, levelet küldtünk az illetékes hatóságnak. Megérkezett a válasz: „Az 5213 j. összekötő út mentén – Szalkszentmárton belterületén – az útpadkák javítását az illetékes solti mérnökségünk végzi el az éves feladattervi lehetőségeink függvényében. A balesetveszélyes padkahiábák javítását munkatársaink beütemezik, s 2024. július 01-ig elvégzik.”

Folytatjuk a bolhapiaci árusítást a Bacsó Béla utcai iskola területén.

Az idei évben még október 12-én lesz árusítás, melyre szeretettel várjuk a lakosságot.

Köszönjük az eddigi felajánlásokat, és szívesen fogadjuk a jövőben is.

A felajánlásokat a tagoknál, valamint a Gazdaboltban lehet leadni.

Az évek folyamán rengeteg könyv adomány érkezett a lakosságtól, viszont a kereslet elenyésző volt, és hely hiányában el kellett gondolkozni azon, mi legyen a sorsa. Az egyesület nem szerette volna eltékozolni.

Czimmermann László, egyesületünk tagja felvetette azt az ötletet, mi lenne, ha eladományoznánk. Egy ismerősével, Szabó Józseffel felvette a kapcsolatot, akinek tudomása volt olyan befogadó helyről, ahol szívesen fogadnák a könyveket. Közös megszervezték és eljuttatták a több száz darabból álló könyvadományt Illésházára, melyben Halász József is közreműködött. Nagy örömmel fogadták, és levélben megköszönték az egyesületnek az adományt.

Már hagyománynak számít, hogy minden évben közös programok is vannak, júniusban szalonnasütés volt Földiné Jenei Magdolnánál, valamint augusztus elején bográcsozás Wágner-né Katalinnál.

Az elmúlt időszakban 11 fővel bővült az egyesületi tagok létszáma, melynek szívből örülünk és szeretettel fogadjuk a falu szépítéséért tenni szándékozó személyek jelentkezését egyesületünk csapatába.

A nyári időszakban teljesen elkészült az orvosi rendelő és a Rendőrség előtti terület. Tagjaink lelkesen ültették a növényeket, melyekre geotextil és kavics borítás került. Az íriszkert teljes átalakítása is megtörtént, új növényekkel lett beültetve ez a terület is.

A hőségre való tekintettel folyamatosan öntözve lett a terület, és úgy látjuk, szépen fejlődnek a növények.

Barkóczy Zsoltné

Anyakönyvi hírek

Születések

Krepsz Alexander	a.n.: Hajdu Ilona Mónika	2024.03.25.
Bálint Márton	a.n.: Bíró Petra	2024.04.13.
Tóth Boglárka	a.n.: Harmat Noémi	2024.04.22.
Tóth Zoltán	a.n.: Gyócsi Fanni	2024.05.08.
Korom Kinga Lilla	a.n.: Lendvai Éva	2024.05.16.
Csölle Kamilla	a.n.: Kálmán Diána	2024.06.16.
Bores Bella Tamara	a.n.: Varga Valentina	2024.06.18.
Jenei Bence	a.n.: Hofmeiszter Renáta	2024.07.10.
Mészáros Róbert	a.n.: Kardos Nathalie	2024.07.19.
Rafael Jonatán Izrael	Rafael Naomi	2024.08.09.
Németh István	Kovács Viola	2024.08.13.
Molnár Natália	Gellér Gréta	2024.08.19.
Krepsz Zoltán Bende	Balla Melinda	2024.08.21.

Házasságkötések

Borbély Pál és Kovács Kinga	2024.03.22.
Béki Dávid és Helle Henrietta Csilla	2024.03.23.
Bores Norbert és Varga Valentina	2024.04.13.
Németh István Komél és Kovács Viola	2024.03.22.

Elhunytak

Somogyi Józsefné	1944.08.16.	2024.02.20.
Szabóné Polgár Edit	1951.06.19.	2024.04.04.
Lukácsi Istvánné	1940.10.04.	2024.04.16.
Kalmár Kálmánné	1940.04.16.	2024.05.03.
Csikós Zoltán	1954.10.16.	2024.05.12.
Gacs Jánosné	1933.03.23.	2024.07.02.
Farkas Ferenc	1947.01.02.	2024.08.02.

Szalkszentmárton legkisebb lakói

Szeretettel köszöntjük Szalkszentmárton új lakóit, kívánunk nekik a falu minden lakója nevében boldog, egészséges, hosszú életet. (A gyermekek fotója a szülők beleegyezésével jelent meg.)

Rafael Jonatán Izrael:
„Jonatán augusztus 9-én született, a családnk szeme fénye Isten áldásával.”

Tóth Boglárka:
A nevem Tóth Boglárka. 2024. 04. 22-én születtem Dunaújvárosban 3000 grammal és 53-cm-rel, anyukám, apukám és a testvérem legnagyobb örömére!

Bores Bella Tamara:
Megérkeztem!
A nevem Bores Bella Tamara. 2024. 06. 18-án születtem.
A boldog szüleim Vali és Norbi.

Krepsz Zoltán Bende:
Kedves Nénik, Bácsik!
Megérkeztem!
A nevem Krepsz Zoltán Bende, 2024. augusztus 21-én 13 óra 37 perckor felmondtam albérletem anya pocakjában, és új kalandok után kutatva megérkeztem szerető családomhoz. Mindig széles mosollyal az arcomon, nagyra nyitott szemekkel ismerkedem ezzel a világgal. Anya kezében, tele pocakkal vágok neki az új kalandoknak.

Jenei Bence:
Jenei Bence a család 4. gyermekeként született júliusban. Nyugodt, kiegyensúlyozott, figyelmes kisfiú.

Mészáros Róbert:
2024. 07. 19-én születtem meg közénk, vele együtt lett teljes a családnk. Mindenki nagyon várta már a megérkezését. Nővérevel együtt bearanyozzák a mindennapjainkat.

Korom Kinga Lilla:
„Jöttöd apró jelek súgták,
S lám, megérkeztél!
Tökéletesebb talán már
Nem is lehetnél...”

Tóth Zoltán:
Sziasztok!
Tóth Zoltán vagyok,
de nyugodtan szólítsatok Zotyókának.
2024. május 8-án születtem Kecskeméten.
Igaz, hogy csak 50 cm vagyok és 3350 g a súlyom, de szüleimnek Én vagyok a legnagyobb boldogság a világon.

Molnár Natália:
Igazán akkor tudod meg, milyen érzés szülőnek lenni, mikor először kezdedben tartod gyermeked, amikor először lesz álmatlan egy éjszaka, amikor nem csak a szép dolgokat látod, mégis ezekért a dolgokért vagy a leghálásabb a világon. Köszönöm, hogy velünk vagy édes kislányom.

Németh István:
Szép napot!
Németh István vagyok.
Dunaújvárosban láttam napvilágot 2024. 08. 13-án apa és anya nagy örömére. 3600 grammal és 54 centivel születtem. Nagyon jó baba vagyok.

Csölle Kamilla:
„Egy mérhetetlen öröm, amit a kezünkbe adnak, Egy csoda, sok-sok vágy, amik valóra válhatnak! Csöppnyi lény, ki még csak gyengéden tartható, és akinek csak féltés, bizalom, szeretet adható!

Ősi erő formálta, vagy tündérország küldte tán, e nyári forráságot váltó, telő holdú éjszakán?
Nem tudom. Bár nem számít sem ez, sem más. Csak ez a perc, s hogy örökké tartson e karolás!”

Krepsz Alexander:
Néha mikor csodára van szükségem, csak belenézek a gyermekem szemébe, és rádöbbenek, hogy már van egy csoda az életemben.